

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 15. august 2020

Minister for fødevarer, fiskeri og ligestillings besvarelse af spørgsmål nr. 1213 (MOF alm. del) stillet den 20. juli 2020 efter ønske fra Erling Bonnesen (V).

Spørgsmål nr. 1213

” Vil ministeren redegøre for den store betydning og den økonomiske værdi, som frøavlerne og den danske frøproduktion har for det danske samfund, samt opliste de forskellige frøsorter, der dyrkes i Danmark, til såvel indenlandsk anvendelse og til eksport?”

Svar

Spørgsmålet har været forelagt Landbrugsstyrelsen, der oplyser følgende:

Danmark har et gunstigt klima til frøproduktion samt meget professionelle frøvirksomheder og frøavlere, som gør, at danske frø er efterspurgt på verdensmarkedet¹. Det drejer sig især om græsser til tempererede områder, men også roe-, spinat- og kløverfrø er efterspurgt.

Frøarter, der dyrkes i Danmark²

I bilag 1 er en liste over de arter af landbrugsplanter, der produceres frø af i Danmark, baseret på dette års anmeldelser til officiel avlskontrol. I bilag 2 er en liste over de arter af grønsagsplanter, der produceres frø af i Danmark, baseret på Landbrugsstyrelsens opgørelse over afgrødefordelingen 2020.

Omfanget af frøproduktionen og økonomisk værdi

Nedenfor redegøres for omfanget af dyrkingen af frø, produktionsværdien og eksportværdien. Det skal dog understreges, at produktionsværdien og eksportværdien i sig selv ikke giver et fyldestgørende billede af den samfundsøkonomiske værdi. Det skyldes at de ressourcer, som indgår i en given produktion (fx jord, arbejdskraft, materialeinput og kapital), alternativt kunne være anvendt til andre formål. I en vurdering af den samfundsøkonomiske værdi bør den alternative værdi i princippet indgå, og man kan derfor ikke blot se på produktionsværdien.

Det ville være mere retvisende at se på bruttoværditilvækst (BVT). Bruttoværditilvækst er et begreb i nationalregnskabsmæssig forstand, som er opdelt på brancher. Den mest detaljerede brancheinddeling (117-grupperingen) indeholder definitionen 'landbrug og gartneri', og det er derfor ikke muligt at opgøre BVT for frøavlerne alene.

¹ Landbrugets Økonomi 2019, Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet.

² Spørgsmål 1213 nævner frøsorter, men i svaret er der taget udgangspunkt i frøarter

I 2020 har 23 frøvirksomheder anmeldt 5.750 avlspartier til officiel avlskontrol med henblik på frøproduktion og certificering til salg³⁴. Anmeldelserne er fordelt på 3.000 frøavlere. Anmeldelserne omfatter i alt 163.000 ha, dertil skal lægges 6.400 ha med produktion af grønsagsfrø⁵, da grønsagsfrø ikke har krav om officiel avlskontrol. De tilsammen 169.400 ha svarer til 7 pct. af Danmarks landbrugsareal ifølge Danmarks Statistik⁶. I sæsonen 2019/20 blev 389.500 tons frø officielt certificeret, til indenlandsk anvendelse og til eksport.

Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi ved Københavns Universitet estimerer, at produktionsværdien af frø i 2019 var 1,5 mia. kroner⁷. Det svarer til 5 pct. af den samlede produktionsværdi af vegetabiliske produkter og knap 2 pct. af landbrugets samlede produktionsværdi. Produktionsværdien i 2019 var særligt høj grundet gode udbytter og gunstige priser. Til sammenligning var produktionsværdien i 2017 og 2018 hhv. 1 mia. kr. og 1,25 mia. kr.

Eksporten af frø og frø til udsæd var i 2019 ca. 3,5 mia. kr. jf. nedenstående tabel. Den store eksport i 2019 skyldes en større efterspørgsel som følge af tørken i 2018, samt udvikling af nye og mere højtydende sorter af god kvalitet, som er med til at forbedre den danske konkurrenceevne. Størstedelen af eksporten går til lande i EU, hvor Tyskland, Holland og Frankrig er de største aftagere. Eksporten udgøres hovedsageligt af græsfrø, kløverfrø, roefrø og havefrø, der udgør 2,8 mia. kr.

Hvor produktionsværdien afspejler den pris, som landmanden modtager, relaterer eksportværdien sig til frøvirksomhederne, hvor der er avance og evt. også forarbejdning eller andet, der er med til at øge værdien. Derudover er reeksport medtaget i værdien. Der kan fx være tale om importerede frø, som bejdses og derefter eksporteres. Eksportværdien kan derfor ikke direkte sammenlignes med produktionsværdien for de danske frøavlere.

Tabel 1: Eksport af frø og frø til udsæd, mio. kr.

	2015	2016	2017	2018	2019
Eksport, i alt	2.950	2.750	2.900	2.900	3.450
<i>Heraf til EU-27</i>	<i>2.000</i>	<i>1.800</i>	<i>1.800</i>	<i>1.700</i>	<i>2.200</i>

Kilde: Miljø- og Fødevareministeriet på baggrund af Danmarks Statistik, KN8Y.
 Note: I eksportværdien indgår også reeksport.

Mogens Jensen

/

Jon Simonsen

³ Spørgsmål 1213 omhandler frøproduktion. I svaret er der taget udgangspunkt i frø til udsæd, herunder markfrø, grønsagsfrø og sædekorn.

⁴ Data omkring avlskontrol og certificering stammer fra TystofteFonden, som er en erhvervsdrivende fond, der varetager myndighedsopgaver relateret til sortsafprøvning og certificering af frø:

<https://www.tystofte.dk/>

⁵ Landbrugsstyrelsens opgørelse over afgrødefordelingen 2020, som landmændene har søgt om landbrugsstøtte til:

https://lbst.dk/fileadmin/user_upload/NaturErhverv/Filer/Tilskud/Arealtilskud/Direkte_stoette_-_grundbetaling_mm/2020/Opgoerelse_af_afgroedefordelingen_2020.pdf

⁶ www.statistikbanken.dk/afg05, 2020-opgørelse

⁷ Landbrugets Økonomi 2019, Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet.

Bilag 1. Arter af landbrugsplanter, der produceres frø af i Danmark, baseret på anmeldelser til officiel avlskontrol i 2020

Art	Areal, Ha
Alm. hvene	11
Alm. kællingetand	10
Alm. rajgræs	44.800
Alm. rapgræs	171
Alsikekløver	7
Bakkesvingel	717
Engrapgræs	9.368
Engsvingel	734
Gul sennep	130
Havre	4.215
Humlesneglebælg	25
Hundegræs	4.748
Hvidkløver	5.197
Hybridrajgræs	773
Italiensk rajgræs	2.020
Knoldrottehale	8
Krybhvene	197
Markært	2.205
Olieræddike	329
Rajsvingel	1.671
Rød svingel	19.948
Rødkløver	504
Smalbladet lupin	176
Strandsvingel	7.162
Sukkerroe	92
Timoté	689
Vinterbyg	3647
Vinterhestebønne	13
Vinterhvede	17.843
Vinterraps	129
Vinterrug	3850
Vintertriticale	299
Vårbyg	26.424
Vårhestebønne	3.028
Vårhvede	1.228
Vårraps	457
Vårrug	46
Vårtriticale	21
Westerwoldisk rajgræs	164

Bilag 2. Arter af grønsagsplanter, der produceres frø af i Danmark, baseret på Landbrugsstyrelsens opgørelse over afgrødefordelingen 2020, som landmændene har søgt om landbrugsstøtte til

Art	Areal, Ha
Spinatfrø	5.431
Bederoefrø	147
Dildfrø	6
Kinesisk kålfrø	150
Karsefrø	94
Rucolafrø	5
Radisefrø (inklusive olieræddikefrø)	150
Bladbedefrø, rødbedefrø	55
Kålfrø (hvid- og rødkål)	85
Persillefrø	15
Kørvelfrø	29
Majroefrø	0
Skorzonerrod/skorzonerrodfrø	65
Purløgsfrø	140
Timianfrø	6